

ზოგიერთი დაკვირვება ვალაკტიონ ტაბიძის ენაზე*

სალიტერატურო ენის გამოყენების არც სცილდება მხატვრული ლიტერატურის ფარგლებს, მაგრამ სალიტერატურო ენის შექმნელი არსებითად მხატვრული ლიტერატურაა. სალიტერატურო ენის შემდგომი განვითარებისა და სრულყოფის პროცესში წამყვანი როლი მხატვრულ ლიტერატურას ეკუთვნის.

ცნება სალიტერატურო ენისა არ არის ლიტერატურის ენის ცნების იდეალური. მხატვრული ლიტერატურა სალიტერატურო ენას იყენებს, რა თქმა უნდა, მაგრამ მისი ფორმები ყოველთვის სავსებით არ ემთხვევა სალიტერატურო ენის ნორმებს. მხატვრული ლიტერატურის ენაში ჩვენ შეიძლება გვქონდეს არქაიზმები, დიალექტაზმები, ნეოლოგიზმები, სასაუბრო მეტყველებისათვის დამახასიათებელი ფორმები, რომლებიც მხატვრისათვის მხატვრული შინაარსის გამოვლინების საშუალებებს წარმოადგენენ, რომელთაც გარკვეული ექსპრესიული ფუნქცია აქვთ დაკისრებული, საერთო სალიტერატურო ენასთან კი ეს ფორმები სრულიად შეუთავსებელია. ეს განსაკუთრებით იტქმის ლექსის ენის შესახებ, რომელსაც შეიძლება სრულიად გარკვეული ინდივიდუალური ფორმები ახასიათებდეს, მაგრამ ეს კია, რომ ასეთი ფორმები ყოველთვის ერთიანი, საერთო სალიტერატურო ენის ფონზე უნდა იქმნებოდეს, მისი გრამატიკული წყობის ფარგლებს არ უნდა სცილდებოდეს, ამ ფარგლებში უნდა თავსდებოდეს. პოეტური ენა საერთო სალიტერატურო ენის კანონზომიერებათა თავისებურ გამოვლენას წარმოადგენს.

ეს დებულება უნდა იყოს ამოსავალი ჩვენთვის, როცა მწერლის ენის ინდივიდუალური თავისებურებების შესახებ გვიხდება საუბარი. ეს დებულება იქნება ამოსავალი ჩვენთვის, როცა ისეთი გამოჩენილი

* წაკითხულია მოხსენებად საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილებაში XXXIII სამეცნიერო სესიაზე, რომელიც მიესძენა ვალაკტიონ ტაბიძის შემოქმედებითა მოღვაწეობის 45 წლისთავს, 1953 წლის 26 ოქტომბერს.

ქართველი პოეტის ენის ზოგიერთი მხარის თავისებურებათა შესახებ გვექნება მსჯელობა, როგორც არის გალაკტიონ ტაბიძე.

გალაკტიონ ტაბიძე იმ დროს გამოვიდა სამწერლო ასპარეზზე, როდესაც რუსეთსა და ჩვენში სხვადასხვაგვარი მოღერნისტული ლიტერატურული მიმართულებები იყო გამბატონებული. ამ მიმართულებებმა თავიანთი კვალი ლიტერატურის ენასაც დააჩნის. ზედმეტი, ზოგჯერ ყოყმანად გაუმართლებელი გატაცება სიტყვათმთხვევლობით, ცდა სალიტერატურო ენაში ისეთი ხელოვნური სიტყვებისა და ისეთი აგებულების ფრაზების დამკვიდრებისა, როგორც სრულიად შეუფერებელი იყო ქართული სალიტერატურო ენის გრამატიკული წყობისა და ლექსიკური შედგენილობისათვის, უსაფუძვლო კონტაობა ასეთი სიტყვათ- და ფრაზათმთხვევლობით დამახასიათებელი იყო მწერალთა ერთი, საკმაოდ მრავალრიცხოვანი ნაწილისათვის. მე-19 საუკუნის ქართული კლასიკური მწერლობის ენობრივი ტრადიციების უგულვებლყოფა, ხალხურობისაგან მოწყვეტა, ცდა ყოფილიყვნენ გაუგებარნი ფართო მასებისათვის — ასეთი იყო მწერალთა ერთი ნაწილის ტენდენცია.

გალაკტიონ ტაბიძის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ ქართული მწერლობის სხვა მოწინავე წარმომადგენლებთან ერთად იგი არ გაჰყოლია ამ გზას, მას არ უარუყვია მე-19 საუკუნის ქართული კლასიკური მწერლობის ენობრივი ტრადიციები, მისთვის ყოველთვის უცხო იყო ხალხურობისაგან მოწყვეტა, მთელი თავისი შემოქმედების მანძილზე იგი ამ ტრადიციების ვალდამავებისა და შემდგომი სრულყოფის საქმეს ემსახურებოდა.

ეს სრულებითაც არ ნიშნავს იმს, თითქოს გალაკტიონ ტაბიძეს არაფერი გაეკეთებინოს თუნდაც სიტყვათშემოქმედების დარგში, რომ მისი პოეტური მეტყველება — მისი პოეტური სემანტიკა და პოეტური სინტაქსი ღრმა ინდივიდუალური თავისებურებების მატარებელი არ იყოს. პირიქით, გალაკტიონ ტაბიძის პოეტურ მეტყველებას ამ მხრივ მნაშვნელოვანი ინდივიდუალური თავისებურებები ახასიათებს, მაგრამ პოეტი არასოდეს არ გამოსულა ერთიანი სალიტერატურო ენის გრამატიკული წყობისა და ლექსიკური შედგენილობის შესაძლებლობათა ჩარჩოებიდან და სიტყვათ- და ფრაზათმთხვევლობა თვითმიზნად არასოდეს არ გაუხდია. პოეტის ინდივიდუალობა იმაში მყდავნდება, რომ ჩვეულებრივ, ცნობილ სიტყვას, ჩვეულებრივ ფრაზას იგი ისე იყენებს, რომ მათ სრულიად გარკვეული თავისებური ექსპრესიული ფუნქცია ენიჭებათ მის ლექსში.

მართლაც, ძნელია ასეთი დიდი შესაძლებლობის მქონე სხვა ქართველი პოეტის დასახელება, რომელსაც ასე ცოტა ეფიქროს ახალი

სიტყვების შემთხვევაზე. ასეთი სიტყვები გალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში საქმეარია. და მაინც, როდესაც პოეტი ამ გზას მიმართავს, იგი უმეტეს შემთხვევაში ქართული სალიტერატურო ენის გრამატიკულ და ლექსიკურ შესაძლებლობათა ფარგლებში რჩება, ხელოვნური მის ლექსებში იშვიათად გვხვდება.

პოეტი უმთავრესად მაინც ზმნათა წარმოებას მიმართავს სახელთა ფუძეებისაგან ან ისეთ ნაზვნარ სახელებს იყენებს, რომლებიც ამგვარი ნასახლარი ზმნებისაგან მიღებულად უნდა ვივარაუდოთ.

მდინარის პირად, ხეივანში, ყოველ საღამოს
ორი ქალწული ნემსორვე ჩრდილად გახდება,
ისინი ჩუნად გაიხდიან ლეჩაქთა სამოსს,
თვითონ მდინარეც და დუმილიც გაღეჩაქდება.

ეს შელამება სხვისი სახელოა,
სხვა სიეთორემ რომ ააქაღაღდა.

...როცა დემონმა ააღაშქარა
უდაბურება და ღრიაწყელი.

დღეები თოვლით გადაიხადება.

არც ერთ ეპოქას არ აქვს უფლება
გაეხაუბროს ჩუნსას თამამად,
მას მომავალი ეალუბლება
მხოლოდ გრივად, წვიმად, სანუ მად.

გაქრა. დროს ისე დიმილით არ ეალუბლება.
მდინარემ წყალი შემოადიდა.

ზნელ ლამეს ააქარცივებს
მკვიანი მიკოტები.

თითქო სადღაცა გაქრა საუნჯე
და შელაქებამ ითანდათანა.

დღეებს იმედი ესაკიდება.
რომ ციკარისეც მალა ანგელოზს
ესაფესუროს ლალის ტატნობი.

დღე დაქანული, ღონემახილი,
ასავარცხლებულ მივებს იქით კვდება.

მთვარე — დრუბლების თეთრი პიანჯინი
და ბალის მძიმე აშადრეენება.

ამ შემთხვევებში ზმნებია ნაწარმოები ისეთ სახელთაგან, რომელთაგან სალიტერატურო ქართულში, ჩვეულებრივ, არ იწარმოება. გვხვდება თავისებური კომპოზიტის:

დაუნდობლად თვალეაშქარა
წინ მდიოდა ცეცხლის კანკელი.

და ორიოდ შემთხვევაც ზედაართავ სახელთავან აღმატებითი ხარისხის ფორმების ხელოვნური წარმოებისა:

მისი ცხოვრება ვარდამავალი
უ უ ნ ა ზ ე ს ი არის პოემა.
მას ესეზმრება სულ სხვა საღამო,
რაც სხვანაირად უ ტ კ ბ ი ლ ე ს ი ა.
ყოველგვარ შხამზე უ შ ხ ა მ ე ს ი ა
შელამებებით ავადმყოფობა.

უკანასკნელი მაგალითები ვალაკტიონ ტაბიძის ენისათვის დამახასიათებელი არ არის, სხვა შემთხვევაში კი ახალი სიტყვები ქართული ენის გრამატიკული წყობის შესაბამისად არიან ნაწარმოებნი. მართალია, ეს სიტყვები არ დამკვიდრებულან ქართული ენის ლექსიკურ ფონდში, მაგრამ არც რუსთაველის მიერ ნახმარი „ფატმანს უხსნია ჩემი მზე, ს დ ე დ ე ბ ი ა და ს დ ე ბ ი ა“ დამკვიდრებულა ქართული ენის ლექსიკურ შემადგენლობაში, მიუხედავად იმისა, რომ ეს ნეოლოგიზმები სავსებით ეგუებიან ქართული ენის გრამატიკულ წყობას, ქართული ენის გრამატიკულ წყობასთან სავსებით შეხამებული ფორმები არიან, სავსებით შესაძლებელი ფორმები არიან ქართული ენის გრამატიკული წყობის თვალსაზრისით.

მე-20 საუკუნის პირველი მეოთხედის ქართული ლიტერატურის ენაში ძალიან დიდი იყო გატაცება ე. წ. სახელდებითი ანუ ხომინატიური წინადადებებით. ეს ისეაი წინადადებებია, რომლებშიც ზმნა-შემასმენელი არა გვაქვს, რომლებისთვისაც უზმნო პრედიკაციაა დამახასიათებელი. რუსეთში, რუსმა სიმბოლისტებმა ასეთი წინადადებები გააბატონეს თავიანთ ლექსებში და ამ გზით ხშირად უაზრობამდეც მიდიოდნენ. საქართველოში იწერებოდა ლექსები, რომლებშიც არც ერთი ზმნა არ იყო წარმოდგენილი.

მიუხედავად ამისა, ასეთი წინადადებები მხატვრული ლიტერატურის ენაში გვხვდება და მათ: ზომიერად და ზმნურ წინადადებებთან ერთად შენაცვლებით გამოყენება ხშირად მნიშვნელოვან სტილისტიკურ ეფექტს იძლევა, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მოვლენათა სწრაფი ცვლის გადმოცემაა საჭირო. ზოგიერთი ჩვენი მწერალი კიდევაც იყენებდა ამ სტილისტიკურ ზერხს და იყენებდა ვირტუოზულადაც. სახელდებითი წინადადებების მოხდენილად გამოყენების ნიმუშები მოგვცეს, მაგალითად, ასეთმა გამოჩენილმა პროზაიკოსებმა, როგორებიც იყვნენ ვასილ ბარნოვი და ნიკო ლორთქიფანიძე.

ვალაკტიონ ტაბიძე არც ამ შემთხვევაში გაჰყვა ამგვარ ენობრივ პრაქტიკას. მის პოეზიაში ჩვენ ეხვდებით სახელდებითი წინადადებ-

ბის ზომიერად და გონიერულად გამოყენების გშვენიერ ნიმუშებს,
ამგვარი წინადადებებით უმიზნო გატაცება კი მისთვის ყოველთვის
უცხო იყო. დავასახელებთ რამდენიმე ნიმუშს:

ცხრაას ჩვიდმეტი. ჭიჭენებდა შავი მერანი,
ბარკადების წიღელვარება გებარა ოდეს.

მუსიკა, რისხვა და ქვეყანა, ზრუნვის სავანი.
ოთქო ყველაფერს კარი მძიმედ გადააზოდეს.

ახლის დაშლილი ომის შავი გიშერის

მსუბუქი ტალღება და ლურჯა ცვენები!

შენ მხოლოდ მარადი სიმაღლე გიშველის.

როს შექად მშობლიურ ცას შეეშენები.

თვლის მხარე,

ნისლიანი მთა და ბარი.

მოვამბარი მისი გზები, სიცივე და მღვრიე დარი.

ისევ ქარი, მძაფრი ქარი, თქეში მთელი ნიაგარი,

სული ძლიერ აფეთქების და სიცივეუ ჯადოქარი.

ისევ მძიმე პეტერბურგი და ამიდი ბობთქარი,

ისევ ქარი, მღვრიე ქარი!

გზები ცივი და სველი,

ელექტრონების შხამი.

მიწერ-მოწერა ძველი

და უბედური წამი.

ლატიშელი პოეტი,

ორი მეგობარი,

თოვლიანი ამიდები,

ქიშკრები ნევასთან.

უდაბური პეტერბურგი,

სმოლნი,

„ოორშეთნი“ ალექსანდრ ბლოკის,

„რამდენიმე დღე პეტროგრადში“ — ჩემ!

გალაკტიონ ტაბიძისათვის დამახასიათებელია ერთგვარი გატაცება
უცხო სიტყვებით, იქნება ეს ზოგადი სახელები, ადამიანთა საკუთარი
სახელები, გეოგრაფიული სახელები თუ სხვა. ამასთან, დამახასიათებე-
ლია, რომ პოეტი ცდილობს ამგვარ სიტყვათა დაწერილობა ისე წარმო-
ადგინოს, როგორც უცხო ენებშია ან ყოველ შემთხვევაში ისე, რო-
გორც ამას რუსული ენა გადმოსცემს.

მიეყვები ფიქრებს, აგერ ქვითინო

მისწყდა აკკორდი უკანასკნელი.

შე ვკანაღებდი, უცნაურ ბლას ტყვედ პყავდა მამინ

ქარის აკკორდათ გარდაქმნილი ჩემი არსება.

დაღერის შემლილი ცრემლებს,

მოგონებთა გამმას.

ბანგი ველური, დაგძლევს ეკსტაზი.

ფოთლები ამეტის ტეზიზი ფარავს შეუცნობელი.

ამეტის ტეზიზიან ხედა ჩერობი.

შემოდგომა, წვიმამ მოლია

ტყეა მსუბუქი მელანხოლია.

და ცისარტყელათ მისტიურ სპექტრის.

აპოკალიპსის მადური მხედარი, ვინც ქაოსებში შემოაქენა.

გამოჩნდა მაღალ სვეტთან სამარი, რეტროსპექტივი, ლანდივით
ჩუმი.

იქ ესალმება შუქი ნათელს ზოდიაკალურს.

კენესის ვალტორნი.

სარკოქაგიდან დგება მუჰია.

აგასტინის მიმოქროდა ხომალდი.

ჩემი გზა და ახალი ლალის კარტაგენები.

ზეციდან წსელელი გიშალაის შწვერვალთა გზები.

იგი ოცნებაა მიკელანჯელოსი.

ვინც ლამით დასწავს შოპენგაუერს.

ამ მხრივ დამახსიათებელია თავისი სახელის ის დაწერილობა,
რომელსაც პოეტი დაყინებით იცავს:

შენ, გალაკტიონ, იცი,

რა დაუღეერად, ჩქარა

ჭრება ქალების ფიცი...

ერთი შეხედვით დაუჭერებელია, მაგრამ ფაქტია, რომ გალაკტიონ-
ტაბიძის ლექსებში უხვად გვხვდება არქაიზმები, — არქაიზმები რო-
გორც ლექსიკური, ისე მორფოლოგიური და სინტაქსური ხასიათისა.
ლექსიკური არქაიზმის ნიმუშია, მაგალითად:

სული ვედრებით განაოცები

შენს ფერხთ ჭვეშ კვდება როგორც პეპელა.

გვხვდება კავშირების არქაული სახეობანი:

ოდეს განახე, ლომფერი

იყო ცხრა ნომბერი.

დალაშდება ტყეში ოდეს.

ქარი ფოთლებს აურევს,

იმ მდინარის ვეშინოდეს,

რომელიც არ ხმაურობს.

მიმართებითი ზმნისართის მნიშვნელობითაა გამოყენებული სად
ზმნისართი:

აქვან მდინარეს მაღლა, სად შამბია და შქერი.

არქაული ფორმებითაა ნახმარი ზმნები:

ჟამი რ ბ ი ო დ ა. ვერ ასწრებდა შეხედვას თვალს.
თქვენთან რ ბ ი ო დ ე ნ ნათელნი დღენი.
გასაოცარი და იღუპალი
ე ი დ ო დ ე ნ შიშვე კრუნინგები.

პრევერბია წარმოდგენილი არქაული ფორმით:

გრძნობამ წუთები გადაატანა,
რას შთაშინსახავ ანაღს, ზეციერს?
ეხლა თოვლში ჩაფლული, უნუგეშოდ შთენილი,
იყინება ფათოლი ველად ჩამოცვენილი.
დაუნდობელად მკაცრი და ბასრი
შუბლს შთაქვილი რიგორც ლურსმანი.

არქაული ფორმებია გამოყენებული ნათესაობითი ბრუნვისა:

აპა გაიხსნა ლაქვარდი ბრთლის,
მზე უ და ბ ნ ო ის მახურბგელი.
შაჰა, დედა მ ს ო ფ ლ ი ო ს, მოირხვეს დღევმს.

გამოყენებულია არქაული ფორმა დაწყებითი ბრუნვისა:

კ ო ჯ რ ი თ დაქრთლა ქარმა დილისმა.
და წაშინ ვიტყვი: აპა, მოველი
ველე დაჭრილი ოცნების ბ ა დ ი თ.

არაიმვიათია ნ და თ სუფიქსებიანი მრავლობითის ფორმები:

იყო გრიგალი, იყვნენ ნ გ რ ე ე ა ნ ი...
უცნობი ქუჩის დასასრულთან მრეკავ სინებით
ძლივს ჩურჩულებენ მშვიდი ბ ა გ ე ნ ი.

(რითმია: უნაზეს ბაგეს აქ მივაგენი).

იქ კი მოსილნი იდგენ მ ა მ ა ნ ი
ნათლით ელავდა მათი ქსოვილი...

(რითმია: ყვავოდა ლურჯი იასამინით).

იცვალნენ დ რ ო ნ ი. წარსულის დიდის
დიდებას ებედავ არასაქმარისს.

ანგელოსები უ ე დ ე მ ო ნ ი

ტიროდენ გ ზ ა თ ა მიუვალბას.

(რითმია: ღემონი).

ვინ ააშენა იმ სიმაღლეს? რა პოეტობა
შესძლებს გადმოსცეს იმა დღეთა გაბედითება?
მ დ ე ნ ა რ ე თ ლურჯი, ქაფიანი ჯა მძინე ზვირთი
შავი ზღვისა და კასპიისკენ მიექანება.

ვნებითი ვგარის აწმყო დროის მესამე პირის ფორმებია ზოგჯერ ძველი ქართულისა:

და რაც კი ქვეყნად ამ ჩემს თვალს უეცრად მოეჩვენებოდა,
მარტოდენ ანარეკლია შავ ლეაებრავი შეგნებია.
არ ღირს იმ ერთ ცრემლად,
თვალს რომ მოეღებოს.
(შერითმულია: პეტების).

სინტაქსური ხასიათის არქაიზმია, როცა ძველ მრავლობითში დას-
მულ საზღვრულს მსაზღვრელი რიცხვში ეთანხმება:

და ეპოვეთ გემთა ჩაძირულთა ყრუ სასაფლო.
არ დაბრუნდება ამ მხარეს ცეცხლო
წარსულთა დღეთა სხვანაირ მხარის.
მათში მარტოდენ ჩაქსოვილა მძინარე ნაწა
აღმოუთქმელთა მწუხარებათ და სინაზეთა.
სდგას ხეივანი სასახლის წინ მთვარიან ღამით,
მას აგონდება დამსხვრეულთა დროთა რხევანი.
რადგან წარსულშიც მას დუტოვა
გარდაუჩდელთა იმედთა რიცხვი.

რა თქმა უნდა, არქაიზმების გამოყენება ლექსის (რითმისა და მეტრის) მოთხოვნილებებითაა შეპირობებული.

არქაიზმია აგრეთვე ვით ზმნისართის უხვი გამოყენება გალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში:

გაქრა ვნება-წაბება, როგორც ღამის ზინება,
ვით სულის ხმოვანება ლოცვის სიმხურვალეში.
ვით ცეცხლის ხეტიალი, როგორც ბედის ტრიალი
ჩქარი გრვინვა-გრილით ქრან ლურჯა ცხენები.
ვმღერი, ვით არვის არ უნღერია.
ატმის ხე იდგა ვით ნაზი ქალი,
ვით დედოფალი უცხო მხარეში.
შემდეგ თოვლი მოვიდა და ვით სულის მოტივტივეს
შევაწვიე სიციფე ჩემი სულის სიციფეს.

ვით ზმნისართიანი კონსტრუქციის გამოყენება გალაკტიონ ტა-
ბიძის ნიერ საერთოდ იმიტაცია განსაზღვრული, რომ პოეტისათვის
შედარებისას დამახასიათებელია როგორც ზმნისართიანი კონსტრუქ-
ცია, რომელშიც ახალ ქართულში ძველი ქართულის ვით ზმნი-
სართიანი კონსტრუქცია შეცვალა. ამიტომია, რომ, სადაც როგორც
ზმნისართის გამოყენება მოუხერხებელია, პოეტი თავისუფლად ცვლის
მას ვით ზმნისართით. როგორც ზმნისართიანი კონსტრუქცია გა-
ლაკტიონ ტაბიძის ლექსებში:

2. ქართული სიტყვის კულტურის საკითხება

და წავალ ქარში როგორც მოცარტი.
მაგრამ დაცემული არცენ ენახეები, თუმცა მრავალია გულში დავუბული,
როგორც ჯვავილები, როგორც ვენახები, დაუსრულებელი
სეტყვით დაღუპული.

ქალი თავისი ბავშვით მოხანს როგორც წერტილი.
მე დამით ენახე აღმოღებით მჩქეფი ზაჭესი,
განათებელი როგორც ღამე მარიამობის.

როგორც ზღვის ხეტილი, როგორც ბუდის ტრიალი,
ჩქარა გრგვინეა-გრიალით ქრიან ლურჯა ცხენები.
დედაო ღვთისავ, მხოლოდ მარიამ,
როგორც ნაწვიმარ სილაში ვარდი,
ჩემი ცხოვრების ვხა აიზმარია

და შორეული ცის სილაყვარდე.
სული, ვედრებით განაოცები,
შენს ფერხთ ქვეშ კედება როგორც პეპლა.

ტბა ღერწამით შემოსილი,
გამჭვირვალე როგორც მინა,
თეთრი თოვლით დაფარა,
უნუგეშოდ გაიყინა.

წავიდა, გაქრა სუფელაფერი,
როგორც ზეირთები, როგორც ზეირთები.

გალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში საკმაოდ უხვადაა წარმოდგენილი დიალექტიზმებიც, კერძოდ, იმერეზიმები. დიალექტიზმები უმთავრესად ლექსიკური ხასიათისაა, მაგრამ არაიშვიათია დიალექტური ფორმებიც. მეტისმეტად იწვიათად, ორიოდე წმთახვევაში, გვხვდება სინტაქსური დიალექტიზმებიც. დიალექტიზმების გამოყენება მეტწილად შეგნებულა, სტილისტიკური დანიშნულებისა. უფრო იწვიათაა უნებლიე დიალექტიზმები.

დიალექტური ლექსიკის გამოყენებითაა დაწერილი ლექსი „ქარხალი“:

ეზოში ყველა ბამბურა მურა,
ეზოში მწვანე ყვარა ბაო,
ვაზის ბარდებში ცურავდა სურა,
შენ ბანცალებდი, ბურულო ცაო.
ბობრი ბელავდა კახიმბალს, ეოლის,
ბირკეილს ბატები ქარმა მორეკა,
ცა წამოიწყებს მსხვილ წვიმის სროლას
და აბლაბუდას კრებს ბობორიკა.
ქვერა, ეალტამი, მოჭრილი სამხარს,
ნახირი მოდის სადამო დროის,
უცებ მოყვება ქარხალი ზარხარს
და ქალი კივის იმ დოი-დოის.
ვევთა ქარი ბურღებსა და რტოს
უცებ აშუთოდა ისლი, ჩელტები,

ო, სიუმაწვილე! აწი არასდროს.
იმგვარად აღარ ამეტყველდები.

დიალექტურ ფორმათა სხვა ნიმუშებია:

როს შუქმა ღრუბელს აკოცა ყველა ქალების ჯინაზე.
უამიღოზით თუ ამიღებით დიდება მერგო შე სხვაზე მეტი.
ესეე შიმე პეტერბურგი და ამიღო ბობოქარი.
სალამოს ხანად რალანდრის ცბენი...
კოპიტებთან დგას ზვირთი წყალისა, მოაქვს ხაბო და ნასიმინდარი.

უფრო მკვეთრად დიალექტიზმები ჩნდება შემდეგ ფორმებში:

შე ასე გგონებ და წესაქლოა, ზეცაზე ყველა სული დაღაღდა.
(რითმა: ქალადად).
ყვირილით დაღაღდა გზეთი, ქალაღდი.

დაღაღდა პირწმინდა იმერისნია.

შეების ძებნაშიც ვტყვილდე ბოდი ქვეყნად ყოველთვის.
გაეხარდება უცარი სკვდილის შემდეგ.
საბედისწერო ბედია ბილიეს გადავიარდი.
ოჰ, ვერასოდეს გვერდს ვერ ავიარე, უდროობის იანიჩარი.
ბინაზე ვბრუნდებოდი ღამით, როდესაც ყველას სძინავდა.
მე შინაარე ვარ, ეწვევარ და მძინავს. დაე, მძინავდეს.
დაღაღდი ყვაილი ხარ სუსტი, ქარი კივის, ქარი კივის, კივის.
ლანდად ჩანდა ბელები და გეძებდი თვალებით, დაღაღდი

თვალებით.

წავლიან დრონი, მაგრამ ნობათად დადავულ გულებს, ღამის სიავებს,
აღერსათ აღარ მოუღიავებს.

წელიწადები წავლიან ძველი.
ბილიკების გზა შემისწავლია,
ფოთლები დროსთვის გვიდარბია,
ამ ბილიკებით დრონი წავლიან.

სინტაქსური დიალექტიზმის ნიმუშებია გარდაუვალ ზნინასთან სუბიექტის მოთხრობით ბრუნვაში წარმოდგენა:

არ იყო იქ მხოლოდ ნაცნობი ყვაილი,
იღუპალ ძახილმა ღამით რომ დამპიორდა.

ამ შემთხვევაში უნებლიე დიალექტიზმთან გვაქვს უკვე საქმე.
დიალექტიზმია ი და ე პრეფიქსებით ნაწარმოებ ვნებით ზმნებში
-ენ დაბოლოება -ნენ დაბოლოებას ნაცვლად.

აიშართენ კოშკები ცისა და ნესტანისა.
და სიბნელეში აიშართენ ბასრი კლდეები.

იყო გრივლი, იყვენ ნგრევან.
მისი თვალები აივსენ იქით ადამიანურ უბედურებით.

ღიალექტია წყარო იმ მოვლენისა, რომ ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში სახელები ხშირად შეუკუმშველი ფორმებითაა წარმოდგენილი, ურედუქციო ფორმათა სიუხვე თვალში საცემია. როგორც ცნობილია, ურედუქციო ფორმები ქართული ენის დასავლური კილოებისათვისაა დამახასიათებელი.

გეძებდი ყველგან, მასწრობდა სიტყვ
და მწვავდა ჯვარის მხურვალე რკინა.
რომ ცისკარისკენ მაღალ ანგელოს
ესაფებუროს ლლის ტატნობი.
ვეფხვი კასპიის პირად,
ვაწვი წითელი ფერის,
ელანდებოდა ხშირად
სოფელს სიმაკრე შტერის.
ღვინომ მიიღოს ღვინისა,
წყალმა წაიღოს წყალისა.
როგორც ყანებში ელვა ნამგალის.
ბევრი მოგიკლავს ტახეში,
ვეფირილი ვახსოვს ირემის,
ათი ქალწული სახთელივით ათით ელოდენ სიძეს,

და როდესაც პრებოზიციურად მდგომი თანხმოვანფუძიანი მსაზღვრელი სახელი ფუძის სახითაა წარმოდგენილი ნათესაობითსა და მოქმედებითს ბრუნვებში, როდესაც ასეთ მსაზღვრელს ბრუნვის ნიშანი მთლიანად მოკვეცილი აქვს, ბუნებრივია ამ მოვლენის წყაროდ ისევე ღიალექტი მივიჩნით:

ფერმკრთალ ქალებს ნიშნის წყება.
და როგორც ლანი მწუხარებისა, გამოჩნდა მაღალ პოეტის ლანდი.
ხან ქარიშხალი და ხან წივი მეტოლგობდა მაღალ სიონის.
ლურჯ მთების ზოლი ლურჯ მთის სივრცეში
შორს, უსაზღვროდ შორს, ნიკლავენება.
შეხედე, დასტავი ყმაწვილურ ბედია დაღლილ ხელებით,
წამებულ სახით.
და მოხიბლული იყო მთები დიდებულ სახის დეთაებრივ
ღიშით.

როგორც ვნახეთ, ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში საკმაოდ რაოდენობით აღმოჩნდა არქაიზმები და ღიალექტიზმები. არქაიზმებისა და ღიალექტიზმების გამოყენება პოეტის ლექსებში შეგნებულნი ხასიათისა: მათ ან სტილისტიკური დანიშნულება აქვთ, ან კიდევ მეტრიკის მოთხოვნილებას შეესაბამებიან, ამ მხრივ ასრულებენ გარკვეულ ფუნ-

ქცეას. მხოლოდ დიალექტიკებია უნებლიე ხასიათისა და ისიც არა ყოველთვის. იქმნება საინტერესო მდგომარეობა: მიუხედავად არქაიზმების ასე თუ ისე სიუხვისა, ეს არქაიზმები ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში არ იგრძნობა, ეს არქაიზმები არ იწვევენ ფრაზის დამძიმებას. ყველასათვის ცნობილია ის არაჩვეულებრივი სიმსუბუქე, რომელიც ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსებს ახასიათებს. რა იწვევს ამას: რა არის ამის მიზეზი?

ამის მიზეზი ვალაკტიონ ტაბიძის ფრაზის აგებულებაში უნდა ვეძიოთ. საქმე ისაა, რომ ვალაკტიონ ტაბიძის ფრაზა, ჩვეულებრივ, აგებულია ან მოკლე-მოკლე მარტივი წინადადებებით, ან შერწყმული წინადადებებით, ან პარატაქსული რთული წინადადებებით, რომლებიც ასეთივე მოკლე მარტივი ან შერწყმული წინადადებების შეერთებითაა მიღებული. პარატაქსური წინადადებების — მთავარი და დამოკიდებული წინადადებების ხვედრითი წონა ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში მეტად მცირეა. თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ფრაზის სირთულესა და სიმძიმეს, ჩვეულებრივ, მთავარი და დამოკიდებული წინადადებების მოჭარბება იწვევს, ცხადი გახდება, თუ რატომბა ვალაკტიონ ტაბიძის ლექსში ფრაზა ასე მოქნილი, სხარტო და სადა. აქვე ის ფაქტიც უნდა იქნეს გათვალისწინებული, რომ პარატაქსო წიგნური წარმოშობისაა, ცოცხალ, ხალხურ, სასაუბრო მეტყველებას იგი არ ახასიათებს. ხალხური, სასაუბრო მეტყველებისათვის მარტივი წინადადებებია დამახასიათებელი ან ამგვარ წინადადებათა პარატაქსული შეერთება. ეს მოწმობს ვალაკტიონ ტაბიძის პოეტური მეტყველების მჭიდრო კავშირს ცოცხალ, ხალხურ, სასაუბრო მეტყველებასთან, ხალხურ პოეზიასთან მისი უშუალო კავშირის, მისი ჭეშმარიტად ხალხურობის მომასწავებელია.

ნათქვამის საილუსტრაციოდ მოვიყვანო რამდენაა მე მაგალითს. ვალაკტიონ ტაბიძის აქვს რიგი ლექსები, რომლებიც მთლიანად მარტივი წინადადებებისაგან არის აგებული. ავიღოთ თუნდაც მისი საყოველთაოდ ცნობილი ლექსი „ეს მშობლიური ქარა“.

შავმა ნისლმა დანისლი
 მთები დაღესტანისა,
 აინართუნ კოწყებო
 ცისა და წესტანისა.
 გახსოვს? ტოტი ქარისა
 აქანებდა მთუარუსა.
 ნეტა ესლა სადა ხარ
 და რომელსა მხარესა.
 მგლოვიარე ბინდებით
 იბურება ყვარელი,
 ვაზით და სიმინდებით

მიდის გზა საყვარელი.
ჩანს შორეულ ჩრდილების
კიდეებზე მონათება,
და ომგადახდილების
ოხვრა მომავონდება.

ან:

რტოებში აგობს ბეჭერი ქარი,
ყვავილთა ჭარი დიუქით ბანაობს,
ქრება, ნანაობს ეთერი ჩქარი,
ნანაობს ქარი და შიქანაობს.

ან:

უსიყვარულოდ მზე არ სუფევს ცის კანარაზე,
სიო არ დაქრის, ტყე არ კრთება უსიყვარულოდ,
უსიყვარულოდ არ არსებობს არც სილანიზე,
არც უყვდავება არ არსებობს უსიყვარულოდ.

ან:

აუჩქარა ცხენმა გზაში,
ქიშკრებმა დაჰკრეს ტაში,
დაიცილა ელვამ ცაში
და ღრუბლები შეაჩერა...

ან კიდევ:

შუქი გაიშალა,
წყალი დაიფერა,
სიო დაიბერა,
ჩალა გაიჩალა.
სიზმარს ახარია
ველი შენაფერი,
ეხლა ყველაფერი
თქროს ზღაპარია.

გალაკტიონ ტაბიძის ლექსების დიდი უმრავლესობა ამგვარი აღ-
ნაგობისაა.

ასევე დიდია ერთგვარწევრებიან წინადადებათა ხვედრითი წონა
გალაკტიონ ტაბიძის ლექსებში.

ლიხს იქით და აქეთ მტკვარს, ლიახეს და ფაზისს
არქმევენ უდაბნოდ გადაშლილ თაშისს.
ჭერ არასდროს არ შობილა მთვარე ასე წყნარი,
მდუნარებით შემოსილი წელამების ქნარი,
ქროლვით იწვევს ცისფერ ლანდებს და ხეებში აქსოვს...
ასე ჩუმი, ასე ნაზი ჯერ ცა მე არ შახსოვს.
თვალუწვდენელი, შორი, ვრცელი, დაუსაბამო,
ჩუმი, მყუდრო და სევდიანი იყო სღამო.
მთებს, ირმებს, შველებს, ხევს და ნაპრალებს
აწუხებთ ღრუბლის მძიმე კრილობა.

ველაგ მონად ვყავარ თეატრის ვარდებს,
ლამეს, სიათურეს, ვაზის შავადებს,
კარგი ქალების სიცილს უღარდელს,
ელვარე ლაღებს და ყელსაკიდებს.

ამასთან, ისიც აღსანიშნავია, რომ მარტივსა და ერთგვარწვევრე-
ბიან წინადადებებშიც წვერთა რაოდენობა მინიმალურია, ვრცელი
წინადადებები პოეტს არ ახასიათებს.

ფრაზის სტრუქტურას ეს მომენტები ქმნიან. ამგვარი სტრუქ-
ტურის ფრაზა კი მაქსიმალურად მარტივი, სხარტი და მოქნილია.
გასაგებია, რომ ამგვარად აგებულ ფრაზაზე არქაიზმები, რომელთაც
პოეტი უხვად იყენებს როგორც სტილისტიკურ ხერხს, არსებით ვაგ-
ლენას ვეღარ ახდენენ; ფრაზის არათუ ლექსიკური შედგენილობა ვერ
ახდენს ვაგლენას, სინტაქსური ხასიათის არქაიზმებიც კი ძნელად ივრ-
ძნობა.

დამახასიათებელია ერთი მომენტიც: იმ შემთხვევაშიაც კი, რო-
დესაც ჰიპოტაქსური წინადადებებია გალაკტიონ ტაბიძის ლექსში
გამოყენებული, პოეტი ცდილობს თავისებური სტილისტიკური ნიუ-
ანსი მისცეს მათ. ამ მხრივ აღსანიშნავია დამოკიდებულ წინადადებათა
ისეთი დაქვემდებარება მთავრისადმი, როცა დამოკიდებული წინადა-
დებები ერთი და იმავე ხასიათისა არიან, ერთნაირად არიან მთავართან
დამოკიდებულებაში, — ე. წ. პარალელური დამოკიდებულება გვაქვს.
მაგალითად:

თუ როგორ ვგრძნობ, რომ სელისთვის ამ ზღვამ რომ აღზარდა,
სიკვდილის გზა არ-რა არის ვარდისფერ გზის გარდა,
რომ ამ გზაზე ზღაპარია მგოსანთ სითამამე,
რომ არასდროს არ ყოფილა ასე ჩემი ღამე,
რომ, ამრდილნო, მე თქვენს ახლო სიკვდილს ვეგებები,
რომ მეფე ვარ და მგოსანი და სიმღერით ვკვებები.

სპეციალურად აღსანიშნავია სიტყვათწყობა გ. ტაბიძის ლექსებ-
ში. ცნობილია, რომ თანამედროვე ქართულში სიტყვათწყობა წინა-
დადებაში თავისუფალია იმ ვაგებთ, რომ სიტყვათწყობას გრამატი-
კული ფუნქციები არა აქვს, იგი აფიქსის მაგივრობას არ სწევს. ძვე-
ლი ქართულის კონსტრუქცია, რომელშიაც სიტყვათწყობას გრამა-
ტიკული ფუნქცია ჰქონდა, ახალ ქართულში მოიშალა იმის გამო,
რომ ამ კონსტრუქციაში შემავალ სახელებს ბრუნვის ნიშნები გაუჩნდა
და წინადადების გარკვეული წევრის დამაგრება გარკვეულ ადგილას
საჭირო აღარ გახდა. ეს, რა თქმა უნდა, იმას არ ნიშნავს, რომ ქარ-
თულში ფრაზაში სიტყვათა ნებისმიერი განლაგება შეიძლება ყო-
ველთვის და ყოველგვარი განლაგება ერთი და იმავე ღირებულები-

საა. საუბარია იმის შესახებ, რომ სიტყვათა სხვადასხვაგვარი განლაგება ფრაზის შინაარსს არ ცვლის. ამასთან, გასათვალისწინებელია ლოგიკური მახვილის საკითხი, სხვადასხვაგვარი განლაგებისათვის დამახასიათებელი სხვადასხვაგვარი სტილისტიკური ელფერი და სხვ.

ეს ფაქტი ქართულში ქმნის მრავალფეროვან შესაძლებლობებს როგორც სხვადასხვაგვარი სტილისტიკური ელფერის გადმოცემისას, ისე ლექსში, მეტრისა და რითმის მოთხოვნილების შესაბამისად სიტყვათა რიგის სხვადასხვაგვარი ვარიაციისას.

გალაკტიონ ტაბიძე შესანიშნავად იყენებს ამ შესაძლებლობებს თავის ლექსებში და ფრაზაში სიტყვათა განლაგების უამრავ ვარიაციას ქმნის.

გადატეხილი მეხით
ლამის დაღამდეს ბარემ,
დიდებისაკენ ფეხით
კიდევ გასწია მთვარემ.
აქ მარმარილოს მაღალი სვეტი
დაუმსხვრეველი იდგა დადებით.

მაგრამ გალაკტიონ ტაბიძისათვის დამახასიათებელია რამდენიმე თავისებური კონსტრუქცია. კერძოდ, პოეტისათვის დამახასიათებელია მსახლვრელ და საზღვრულ სახელებს შორის ზმნა-შემასმენლის ჩასმა — განუზრუნვლად იმისა, პრეპოზიციური წყობა გვაქვს მსახლვრელისა თუ პოსტპოზიციური.

დაგვესხნენ დამით მოთარეშენი
და ომი ატყდა პარტიზანული.
უცებ მაზლობლად დაჭრილი ნუკრის
მოგვესმა კენესა და ჩვენ ცტიროდით.
სადაც ტყეების ისმოდა ღარღი
* და მწუხარება რეკავდა ჩუმი.
იქ პოეტების ფრიალებს ღროშა
და დროშებს შურით გასცქერის თვალი
არწივებს ჩასძინებოდათ,
სიზჰრებს ხედავდენ ომისას.
შალოდ ზაფხულის სურნელება ვიგრძენ სათუთი.
აღის მომეციო თასი!
ღვინის გადაჰკარ თასი!
სადმე მეხუთე სართულს
მთვარე უღიმის მკრთალი.

მეტად დამახასიათებელია გ. ტაბიძის პოეტური ენისათვის განმეორებები. მეორდება, ერთი მხრით, მარტივი წინადადებები რთული შეკავშირებული წინადადების ფარგლებში; მეორდება ერთი რო-

მელიმე წვერი პარატაჯის შემადგენლობაში შემავალ მარტივ წინადა-
დებაში. ეს თვისება იმდენად დამახასიათებელია გ. ტაბიძისათვის, რომ
მხოლოდ ამ ნაშნის მიხედვითაც კი მკვეთრად გამოირჩევა მისი ლექსი
სხვა ავტორთა ლექსებისაგან.

ქარი ქრას, ქარი ქრის, ქარი ჳრის,

ფთხლები მიქრიან ქარდაქარ,

ხეთა რივს, ხეთა ჳარს რკალად ხრის,

სადა ხარ? სადა ხარ? სადა ხარ?

ვახედე შორს მთებს, ვახედე სერებს.

ვახედე ტალღებს, ჩაქსოვილს ტბაში.

მოაქვთ კაკალი, მოაქვთ ღვით, მოაქვთ ხორბალი,

სიმძინით მწარედ იგრიხება ურმის ბორბალი.

ცეცხლი არ კრთის თვლებში, წეხბარ ცივ საწარეში.

წეხბარ ცივ საწარეში და არც სულს უხარია.

კრავებს შორეკავს სოფლის ჳადონა,

წადონა ჳონებს დაუბრუნდება.

მთარე კახეთში სხვაა,

სხვაა ტფილისში მთარე.

ათოვს ხილებს, ათოვს შადათოვს,

ათოვს ჳმანებებს და მწუხარებას.

ეძინებათ ვის ვარსკვლავებს, ეძინებათ ტყის ღეროებს.

ეძინება ყვავილოა გუნდს, არემარეს ეძინება...

გათენდა! შეერთდით, შეერთდით, შეერთდით!

დროშები, დროშები, დროშები ჩქარა!

ცხენთა შეჯიბრებაზე, ცხენთა შეჯიბრებაზე,

ცხენთა შეჯიბრებაზე გასწით, ლურჯა ცხენებო!

თუ სადმე კი ირღვევა ქართულში წინადადებაში სიტყვათა რი-
გის თავისუფლება, ეს უწინარეს ყოვლისა მსაზღვრელი და საზღვრუ-
ლი სახელების შემთხვევაში შეინიშნება. როგორც ცნობილია, ძველ
ქართულში პოსტპოზიციურად დასმული მსაზღვრელი იცო გაბატო-
ნებული. ეს იწვევდა იმას, რომ ასეთი მსაზღვრელი უსათუოდ შე-
თანხმებული უნდა ყოფილიყო საზღვრულთან ბრუნვაში. წინააღმდეგ
შემთხვევაში ე. წ. ღია კონსტრუქციას მივლევდით და მსაზღვრელი
სახელი შეიძლებოდა მომდევნო სახელს დაკავშირებოდა. ახალ ქარ-
თულში მსაზღვრელის ადგილი შეიცვალა: პრეპოზიციურად დასმული
მსაზღვრელი გაბატონდა. ამან გამოიწვია საჭიროება მსაზღვრელის
საზღვრულთან ბრუნვაში შეთანხმებისა და მსაზღვრელი სახელი უბ-
რუნველობის ტენდენციას იჩენს. რამდენადაც კონსტრუქცია ადგი-
ლითაა ისედაც ჩაკეტილი, მსაზღვრელი აღარ შეიძლება სხვა სახელს
დაუკავშირდეს. მაგრამ ახალ ქართულში, ძველი ქართულის მსგავსად,
პოსტპოზიციური მსაზღვრელიც გვხვდება და ამ შემთხვევაში ბრუნ-
ვაში შეთანხმება ისევე აუცილებელია, როგორც ძველ ქართულში.

ნანათეაობითარი მსაზღვრელი ამ შემთხვევაში ემფატკურ ხმოვანს დაირთავს და კონსტრუქციის ჩაკეტვის ერთადერთი საშუალება ესაა. ასეთი მსაზღვრელის გამოყენება, როცა ამისი აუცილებლობა არაა, მწერლის სტილს არქაულობის ბეჭედს ასემა. მიუხედავად ამისა, ლექსებში ასეთი მსაზღვრელი მაინც ხშირად გვხვდება თანამედროვე ქართულში, რაც მეტრისა და რითმის მოთხოვნილებებითაა გამოწვეული უმთავრესად.

ზემოთ ლაპარაკი იყო არქაიზმების სიუხვეზე გ. ტაბიძის ლექსებში. არქაიზაციისადმი მიდრეკილებას გ. ტაბიძე მსაზღვრელ-საზღვრელის წყობაშიც ამჟღავნებს. მის ლექსებში ჩვეულებრივია მსაზღვრელის პოსტპოზიციური წყობა. ამასთან, უმეტეს შემთხვევაში მსაზღვრელი საზღვრულთან შეუთანხმებელია ბრუნვაში. მიუხედავად ამისა, იშვიათად შეიძლება, რომ გ. ტაბიძის რომელსამე ლექსში ღია კონსტრუქცია შეგვხვდეს და იქმნებოდეს შესაძლებლობა მსაზღვრელი სახელის სხვა სახელთან დაკავშირებისა. ამას პოეტი რამდენიმე გზით აღწევს, ალბათ, წინასწარ განუზრახველად.

ერთი გზაა პოსტპოზიციური მსაზღვრელის შეთანხმება საზღვრულთან ბრუნვაში (ძველი ქართულისებური წყობა, ახალი ქართული სალიტერატურო ენის ნორმა).

ცხოვრება ჩემი უანკარეს ღვინის ფერია.
შუხა პირველი იგრძნობს ალიონს
და პირველ საღანს განთიადისს.
ვაზაფხულია შინც ასეთი
კეთილი, როგორც კარგი ხარება,
ახალგაზრდობით მოკისკასეთი ახარხარება.
ოცდათორი ავეისტო
ცხრაას ოცდათორისა.
სამღერები ხალისის და ბრძოლისა,
პოეზია უპირველეს ყოვლისა.
დღე გაყლენთილა ქართლეთ შვიანთ.

მეორე გზა ასეთია: მსაზღვრელი ფრაზის ბოლოსა და გამორიცხულია შესაძლებლობა მისი მომდევნო სიტყვასთან დაკავშირებისა.

ყველგან უჩინრად ტირიან დანაკლსს
თამარის ტაძრები და ძვლები ირაკლსს.
თი ტყეების იქით ნოსჩანა ბუხავი მთვარის.
შორეულ დღეებს მახლობლად უშა
მცოდნე ჰაფიზის, მცოდნე ვახელის.
მაგრამ ხანდახან დაუნდობელ გრანობებზე სტირის,
ელევიური დღე იზიდის და ოზირისის.

მესამე გზა შემდეგია: მსაზღვრელი ფრანკის ნაწილის ბოლოსაა და მას უწუხლოდ კავშირი მოსდევს. ამით გამოირიცხულია შესაძლებლობა მომდევნო სიტუაცსთან დაკავშირებისა.

რბ, როგორ მიღის ახალგაზრდობა,
დაუნდაბელი სურვილი ღომის,
და ყოველივე როგორ ნახდება,
როცა ახლოა მზე შემოდგომის.

მხელდება ნთვარე, თრთის ვარსკვლავი ცის
და ძირს ეწევა ოცნება სივრცის.

იმ დღეს კაფეში ვნახე
მღვრიე თვალეში ნაცრის
და გულმოსული სახე
მეტად უძლური კაცის.

და ბოლოს, ასეთ მსაზღვრელა შემდგომ ზმნა მოსდევს. აღრევის შესაძლებლობა კვლავ გამოირიცხულია.

დღე გაფითრდა იაგუნდის,
ღვას ღრუბლებს ჯარები.
შორი ყინული კავკასიონის
ნათლდება როგორც ნეგატივები.

ჩვენ შევეცადეთ წარმოგვედგინა ჩვენი გამოჩენილი პოეტის გალაკტიონ ტაბიძის ენის დამახასიათებელი ზოგიერთი ნიმუშ-თვისება. ნათქვამიდან ცხადი უნდა იყოს, რომ სახელოვანი პოეტი შეგნებულად გაურბის ყოველგვარ ხელოვნურობას ენის მდიდარი მასალის გამოყენებისას, ამავე დროს, მთელი სისავსით იყენებს თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის მდიდარ გამომხატველობითს შესაძლებლობებს და ამ მხრივ წარმატებით აგრძელებს ჩვენი კლასიკური ლიტერატურის სახელოვან ტრადიციებს. გალაკტიონ ტაბიძის როლი თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის შემდგომს განვითარებისა და სრულყოფაში მეტად მნიშვნელოვანია.